

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTAS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS

2004 m. balandžio 27 d. Nr. 1030-36-44

Vilnius

SANTRAUKA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas) 2003 metais vykdė keturias programas, kurioms vykdyti skirta 111718,8 tūkst. Lt asignavimų, iš jų 102009,8 tūkst. Lt paprastosioms ir 9709,0 tūkst. Lt nepaprastosioms išlaidoms. Pagal patikslintą suvestinę biudžeto išlaidų sąmatą Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas gavo 108169,7 tūkst. Lt asignavimų, kasinių išlaidų padarė 107954,8 tūkst. Lt, negavo 3549,1 tūkst. Lt patvirtintų asignavimų, nes neįvykdė pajamų už teikiamas paslaugas plano.

Atlikus 2003 metų finansinės atskaitomybės ir sandorių auditą, apimančią teisės aktų laikymosi priežiūrą nustatyta, kad Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanso (26 eilutės 3 ir 4 skiltyse) išlaidose iš biudžeto neparodė iki 2003 metų padarytų 498,0 tūkst. Lt nebaigtos statybos išlaidų. Taip pat sąskaitoje 230 „Finansavimas iš biudžeto“ (balanso 34 eilutės 3,4 skiltyse) ir Pažymoje apie iš biudžeto gaunamų lėšų sumų judėjimą 230 sąskaitoje (70 ir 76 eilutėse) parodyta 498,0 tūkst. Lt mažiau. Be to, Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanse pavedimų lėšų išlaidų likutis metų pradžioje ir metų pabaigoje (31 eilutės 3, 4 skiltys) turėjo būti 19,0 tūkst. Lt didesnis. Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (Balanso 25 eilutės 3,4 skiltis) debitorinis likutis metų pradžioje ir metų pabaigoje turėjo būti 88,6 tūkst. Lt mažesnis. Atsiskaitymai už pavedimų lėšas (Balanso 50 eilutės 3,4 skiltys) likutis metų pradžioje ir metų pabaigoje turėjo būti 69,6 tūkst. Lt mažesnis. Dėl minėtų klaidų Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanso aktyvo ir pasyvo duomenys atvaizduoti mažesni 428,4 tūkst. Lt.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas ir jam pavaldžios įstaigos nesilaikė Ūkio ir Finansų ministerijos 1993 m. gruodžio 17 d. raštu Nr. 21-7-3294 patvirtintų Ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalių ir maksimalių ekonominių normatyvų bei Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento 1995 m. vasario 6 d. įsakymo Nr. 18 „Dėl ilgalaikio turto nusidėvėjimo skaičiavimo“ ir neapskaičiavo bei 2003 metų finansinėje atskaitomybėje neatvaizdavo 30408 Lt ilgalaikio turto nusidėvėjimo.

Kupiškio PGT viršininko 2003 m. spalio-gruodžio įsakymais buvo skirta 16527,2 Lt vienkartinių išmokų, ir tuo buvo pažeista Lietuvos Respublikos 2003 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 15 str. 3 d., kuri numato, kad sutaupytų asignavimų paprastosioms išlaidoms sumomis pirmiausia turėjo būti dengiamas kreditorinis įsiskolinimas. Kupiškio PGT kreditorinis įsiskolinimas 2004 m. sausio 1 d. sudarė 21,9 tūkst. Lt, iš jo darbo užmokestis – 14,8 tūkst. Lt, įnašai socialiniam draudimui – 7,1 tūkst. Lt.

Atliekant auditą nustatyti atvejai, kai Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui pavaldžios įstaigos nesilaikė Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str. 5 d. nuostatų ir 2003 metais nepanaudotus vienu straipsnių valstybės biudžeto asignavimus panaudojo kitų straipsnių išlaidoms, asignavimų valdytojui nepatikslinus patvirtintų sąmatų.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento vadovas kaip asignavimų valdytojas ne visais atvejais pasinaudojo Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 6 str. ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 91 p. suteikta teisė biudžetinais metais keisti jo vadovaujamų įstaigų biudžeto asignavimų pagal ekonominę klasifikaciją paskirti, neviršijant tam tikrai programai ir funkcijai bendrųjų asignavimų paprastosioms išlaidoms sumų, apie tai informuojant Finansų ministeriją.

PAVEDIMAS IR AUDITO UŽDUOTIS

Valstybės kontrolės 2003-05-20 pavedimu Nr. 1030-36 Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2003 metų valstybinį finansinį auditą atliko vyresniosios valstybinės auditorės Vida Mockevičienė (grupės vadovė) ir Genovaitė Galdikienė bei valstybiniai auditoriai: Eugenija Jadenkutė, Asta Lalienė, Vidmantas Savickas.

Audituojamas subjektas – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas), adresas: Švitrigailos g. 18, LT-03223 Vilnius, kodas 8860131. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas yra iš valstybės biudžeto išlaikoma Lietuvos Respublikos vykdomosios valdžios įstaiga, kurios steigėjas – Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija.

Šio finansinio audito tikslas – nustatyti, ar Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento finansinės ataskaitos 2004-01-01 parodo tikrą bei teisingą būklę ir ar jos sudarytos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais bei atlikti finansinės atskaitomybės ir sandorių auditą, apimančių teisės aktų laikymosi priežiūrą.

Ši ataskaita:

- yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto bei ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausanti turta, dalis;
- pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas Valstybinio audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatyta tvarka.

Atlikome šių 2004-01-01 finansinių ataskaitų: Išlaidų sąmatų vykdymo balanso (forma Nr.1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitos (forma Nr.2), kitų apyskaitų (formos Nr. 3-8, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14) bei aiškinamojo rašto auditą.

AUDITO ATLIKIMO TVARKA IR AUDITUOTOS SRITYS

Finansinis auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais, patvirtintais valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymu Nr.V-26 (Žin., 2002, Nr.20-790), ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų apskaitos tvarkymą ir asignavimų naudojimą.

Auditas atliktas pagal Valstybės kontrolės Finansinio audito 3-iojo departamento direktoriaus Vytauto Budriūno patvirtintą planą.

Finansinio audito metu ištyrę vidaus kontrolę ir rizikos faktorius (veiksnius), susijusius su įstaigos veikla bei apskaitos sistemomis, mes parengėme audito programas (ilgalaikio turto, darbo užmokesčio ir įnašų socialiniam draudimui, kitų išlaidų darbams, prekėms bei paslaugoms, žemės apskaitos) ir atlikome savarankiškas (detalias) procedūras, sumažinančias audito riziką. Surinkome įrodymus, reikalingus finansinio audito ataskaitai ir nuomonei apie 2003 metų finansines ataskaitas pareikšti.

Audituojamu laikotarpiu Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui (asignavimų valdytojui) vadovavo direktorius Kazys Zulonas, Finansų skyriaus viršininku dirbo Ernestas Subačius.

Auditas buvo atliktas ir šiose Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui pavaldžiose įstaigose:

1. Biržų priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje (toliau – Biržų PGT), adresas: J. Janonio g. 1, LT-41171, Biržai;

2. Ignalinos priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje (toliau - Ignalinos PGT), adresas: Taikos g. 15, LT-30125, Ignalina;
3. Jonavos priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje (toliau – Jonavos PGT), adresas: Kauno g. 49, LT-55177, Jonava;
4. Kaišiadorių priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje (toliau – Kaišiadorių PGT), adresas: Gedimino g. 64, LT-56145, Kaišiadorys;
5. Kauno rajono priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje (toliau – Kauno rajono PGT), adresas: St. Lozoraičio g. 17d, Garliava, LT-53230, Kauno raj;
6. Kretingos priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje (toliau – Kretingos PGT), adresas: Kęstučio g. 11, LT-97142, Kretinga;
7. Kupiškio priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje (toliau - Kupiškio PGT), adresas: Ugniagesių g. 2, LT-40112, Kupiškis;
8. Molėtų priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje (toliau – Molėtų PGT), adresas: Vilniaus g. 9, LT-33144, Molėtai;
9. Pakruojo priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje (toliau – Pakruojo PGT), adresas: Statybininkų g. 10, LT-83182, Pakruojis;
10. Pasvalio priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje (toliau - Pasvalio PGT), adresas: Joniškėlio g. 12, LT-39115, Pasvalys;
11. Radviliškio priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje (toliau – Radviliškio PGT), adresas: T. Vaižganto g. 2, LT-82149, Radviliškis;
12. Šilalės priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje (toliau – Šilalės PGT), adresas Dvaro g. 3, LT-75133, Šilalė;
13. Širvintų priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje (toliau – Širvintų PGT), adresas, Širvintos k., LT-19001, Širvintų raj.;
14. Vilniaus rajono priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje (toliau – Vilniaus raj. PGT), adresas H. Manto g. 2, LT-09318, Vilnius;
15. Ugniagesių gelbėtojų mokykloje, adresas: R. Jankausko g. 2/28, LT-04310, Vilnius;
16. Zarasų priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje (toliau – Zarasų PGT), adresas: Donelaičio g. 1, LT-32112, Zarasai.

PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTO 2003 METŲ FINANSINĖS VEIKLOS REZULTATAI

Lietuvos Respublikos 2003 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu, įskaitant patikslinimą, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui 2003 metais skirta 111718,8 tūkst. Lt asignavimų, iš jų 102009,8 tūkst. Lt

paprastosioms ir 9709,0 tūkst. Lt nepaprastosioms išlaidoms. Biudžeto asignavimų gauta 108169,7 tūkst. Lt, kasinių išlaidų padaryta 107954,8 tūkst. Lt. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas negavo 3549,1 tūkst. Lt patvirtintų asignavimų, nes neįvykdė pajamų už teikiamas paslaugas plano. 2004-01-01 liko nepanaudoti 214,9 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, iš jų 204,5 tūkst. Lt nepanaudotų pajamų, gautų už teikiamas paslaugas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 21 d. nutarimu Nr. 62 "Dėl 2003 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo" bendri asignavimai paskirstyti pagal 4 programas. Pagal šias programas, pagrindiniai Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento uždaviniai yra:

- gaisrų prevencijos organizavimas ir vykdymas;
- gaisrų gesinimas ir žmonių bei turto gelbėjimas nelaimės vietose;
- pirminių gelbėjimo darbų vykdymas avarijų, katastrofų bei stichinių nelaimių atvejais;
- gaisrų tyrimas.

Įskaitant 2003 metų asignavimų patikslinimus ir pakeitimus, asignavimai pagal programas paskirstyti taip:

Programos kodas, pavadinimas	Valstybės funkcijos kodas	Patvirtintas asignavimų planas tūkst. Lt	Gauti asignavimai tūkst. Lt	Kasinės išlaidos tūkst. Lt
1.2 "Šalies priešgaisrinė sauga ir gelbėjimo darbai"	3.1.3	87950,6	87950,5	87950,5
1.3 "Materialinės techninės bazės plėtimas"	3.1.3	9032,0	9032,0	9032,0
1.4 "Specialioji svarbių objektų apsaugos programa"	3.1.3	13185,3	10219,7	10209,3
1.5 "Specialioji paslaugų teikimo ir mokymo programa"	3.1.3	1651,7	1068,3	863,8

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas Lietuvos Respublikos 2003 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 3 priedėlyje patvirtintą pajamų už teikiamas paslaugas įmokų į valstybės biudžetą užduotį, įskaitant visus patikslinimus, įvykdė 89,8 proc., arba 1267,3 tūkst. Lt mažiau, negu patvirtinta.

KLAIDOS, PAŽEIDIMAI, NETIKSLUMAI

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas nesilaikė Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos (toliau – Tvarka) 240 punkto nuostatų ir nebaigtų statybos objektų išlaidas 1278,0 tūkst. Lt, padarytas 2003 ir ankstesniais metais, iš subsąskaitos 200 "Išlaidos iš biudžeto" metų pabaigoje neperkėlė į kitus metus, bet nurašė. Dėl to Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanse likutyje metų pradžioje (26 eilutės 3 skiltyje) neatvaizduota 498,0 tūkst. Lt išlaidų iš

biudžeto, o likutyje metų pabaigoje (26 eilutės 4 skiltyje) neparodyta 1278,0 tūkst. Lt išlaidų iš biudžeto. Taip pat sąskaitoje 230 „Finansavimas iš biudžeto“ likutyje metų pradžioje (balanso 34 eilutės 3) neparodyta 498,0 tūkst. Lt, o likutyje metų pabaigoje (balanso 34 eilutės 4) neparodyta 1278,0 tūkst. Lt. Pažymoje apie iš biudžeto gaunamų lėšų sumų judėjimą 230 sąskaitoje per mažai parodyta: ataskaitiniais metais nurašyta išlaidų suma (67 ir 69 eilutėse) - 780,0 tūkst. Lt, o likutyje metų pradžioje (70 eilutė) – 498,0 tūkst. Lt ir likutyje metų pabaigoje (76 eilutė) - 1278,0 tūkst. Lt.

Atsižvelgęs į auditorės pasiūlymą, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas subsąskaitoje 200 "Išlaidos iš biudžeto" atitaisė nurašytas 1278,0 tūkst. Lt nebaigtos statybos išlaidas, padarytas 2003 ir ankstesniais metais, ir patikslino pateiktą Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balansą (26 eilutės 4 skiltyje), parodydamas 780,0 tūkst. Lt 2003 metais padarytų nebaigtos statybos išlaidų, taip pat Pažymoje apie iš biudžeto gaunamų lėšų sumų judėjimą 230 sąskaitoje sumažindamas parodytą ataskaitiniais metais nurašytą išlaidų sumą (67 ir 69 eilutėse) ir padidindamas likutį metų pabaigoje 780,0 tūkst. Lt (76 eilutė). Tačiau Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanso (26 eilutės 3 ir 4 skiltyse) išlaidose iš biudžeto neparodė iki 2003 metų padarytų 498,0 tūkst. Lt nebaigtos statybos išlaidų. Taip pat sąskaitoje 230 „Finansavimas iš biudžeto“ (balanso 34 eilutės 3,4 skiltyse) ir Pažymoje apie iš biudžeto gaunamų lėšų sumų judėjimą 230 sąskaitoje (70 ir 76 eilutėse) parodyta 498,0 tūkst. Lt mažiau.

Nesilaikydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimo Nr.719 reikalavimų ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus 2003 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. 213 „Dėl 2003 metų inventorizacijos“ 1.4 punkto, inventorizacijos komisija nustatytu laiku neatliko nebaigtos statybos darbų inventorizavimo. Auditorės siūlymu nebaigtos statybos darbų inventorizavimas 2004 m. vasario 1 d. atliktas 2004-02-31.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas nesilaikė Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintos Tvarkos 242 p. reikalavimų ir netvarkė analitinės išlaidų apskaitos pagal atskirus nebaigtos statybos objektus. Auditorės siūlymu Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas sutvarkė analitinę išlaidų apskaitą pagal atskirus nebaigtos statybos objektus.

Sutvarkius analitinę išlaidų apskaitą pagal atskirus nebaigtos statybos objektus ir atlikus inventorizavimą, paaiškėjo, kad apskaitos registruose, pavedimų lėšų subsąskaitoje 214 ir Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanse neteisingai įtrauktos į apskaitą nebaigtos statybos išlaidos iš privatizavimo lėšų. Pagal Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento 2000 m. sausio 24 d. įsakymą Nr. 9/3-90 į balansą nebuvo įtraukta įmonei UAB „Klaipėdos apdaila“ priklausanti 88603,25 Lt (privatizavimo fondo lėšos) skola už įvykdytus darbus. Pagal tuo metu galiojusio Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos pagrindų įstatymo Nr. I-2654 9 str.

nuostatas, duomenys apie ūkines operacijas turėjo būti įrašyti į pasirinktus apskaitos registrus ne vėliau kaip per 30 dienų pasibaigus kalendoriniam mėnesiui. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 12 str. 4 d. nustatyta, kad apskaitos registruose ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių duomenys užregistruojami ne vėliau kaip iki kito mėnesio 30 dienos. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas pagal jau minėtą įsakymą perduotą įmonei UAB "Klaipėdos apdaila" priklausančią skolą 88603,25 Lt į buhalterinę apskaitą įtraukė tik 2004 m. vasario 1 d. Be to, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas nesilaikė Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintos Tvarkos 240 punkto nuostatų ir 2001 m. nebaigtų statybos objektų išlaidas, t. y. UAB „Kronas“ sumokėtą 47169,46 Lt sumą, iš subsąskaitos 214 „Išlaidos iš biudžeto“ metų pabaigoje neperkėlė į kitus metus, bet nurašė. 2004 m. vasario 1 d. ši suma buvo atkurta iš privatizavimo fondo lėšų.

Taigi Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanse pavedimų lėšų išlaidų likutis metų pradžioje ir metų pabaigoje (31 eilutės 3, 4 skiltys) turėjo būti 19,0 tūkst. Lt didesnis. Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (Balanso 25 eilutės 3,4 skiltis) debitorinis likutis metų pradžioje ir metų pabaigoje turėjo būti 88,6 tūkst. Lt mažesnis. Atsiskaitymai už pavedimų lėšas (Balanso 50 eilutės 3,4 skiltys) likutis metų pradžioje ir metų pabaigoje turėjo būti 69,6 tūkst. Lt mažesnis. Dėl minėtų klaidų Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanso aktyvo ir pasyvo duomenys atvaizduoti mažesni 428,4 tūkst. Lt.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas ir jam pavaldžios įstaigos nesilaikė Ūkio ir Finansų ministerijos 1993 m. gruodžio 17 d. raštu Nr. 21-7-3294 patvirtintų Ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalių ir maksimalių ekonominių normatyvų bei Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento 1995 m. vasario 6 d. įsakymo Nr. 18 „Dėl ilgalaikio turto nusidėvėjimo skaičiavimo“ ir neapskaičiavo bei 2003 metų finansinėje atskaitomybėje neatvaizdavo:

1. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas nusidėvėjimo administraciniam pastatui – 11010 Lt, kaukėms "Panorama Nova P" - 1702 Lt, ugniagesio aprangai – 2236 Lt, iš viso 14948,0 Lt. Atsižvelgus į auditorės siūlymą, nusidėvėjimas apskaičiuotas ir pagal 2004-03-10 pažymą užregistruotas apskaitos registruose;

2. Biržų PGT ugniagesių kovinių kostiumų "Štorm" USP2 nusidėvėjimo už 8500 Lt. Auditorės siūlymu, nusidėvėjimas apskaičiuotas ir 2004 metais užregistruotas apskaitos registruose;

3. Pakruojo PGT ugniagesių kovinių kostiumų "Štorm" USP2 nusidėvėjimo už 6960 Lt. Auditorės siūlymu nusidėvėjimas apskaičiuotas ir 2004 metais užregistruotas apskaitos registruose.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento ilgalaikio nematerialiojo turto nusidėvėjimas apskaičiuotas teisingai, tačiau finansinėje atskaitomybėje jis įrašytas ne 021, o 020 subsąskaitoje. Atsižvelgus į auditorės pasiūlymą, pagal 2004-03-10 Buhalterinę pažymą 74079,0 Lt ilgalaikio nematerialiojo turto nusidėvėjimo perkelta iš 020 subsąskaitos į 021 subsąskaitą.

Audito metu nustatyta, kad Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui pavaldžios įstaigos nesilaikė finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr.70 patvirtintos Tvarkos 15 p. nuostatų ir atvaizdavo 2004-01-01 įstaigų finansinėse atskaitomybėse pastatus, kuriuos patikėjimo teise valdo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas, ir padidino ilgalaikio turto vertę joms nepriklausančio ilgalaikio turto verte:

1. Ignalinos PGT, kuri 2003-07-14 raštu kreipėsi į Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentą dėl šių pastatų panaudos, tačiau pastatai iki šiol neperduoti;

2. Zarasų PGT, kuri 2003-07-14 raštu kreipėsi į Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentą dėl šių pastatų panaudos, tačiau pastatai iki šiol neperduoti;

3. Kupiškio PGT. civilinės saugos sandėlių, esanti Slavinčiškio g. 2, Kupiškyje, Panevėžio miesto savivaldybės perduotą Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. lapkričio 20 d. nutarimu Nr.1373;

4. Pakruojo PGT;

5. Pasvalio PGT;

6. Radviliškio PGT, kuri 2003-10-13 raštu kreipėsi į Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentą dėl šių pastatų naudojimo, tačiau pastatai perduoti nebuvo.

7. Biržų PGT į apskaitą neįtraukė ilgalaikio turto už 10464 Lt. Atsižvelgus į auditorės pasiūlymus, audito metu turtas užpajamuotas ir į apskaitą įtrauktas.

Atliekant auditą nustatyti atvejai, kai Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui pavaldžios įstaigos nesilaikė Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str. 5 d. nuostatų ir 2003 metais nepanaudotus vienu straipsnių valstybės biudžeto asignavimus panaudojo kitų straipsnių išlaidoms, asignavimų valdytojui nepatikslinus patvirtintų sąmatų:

1. Biržų PGT nepanaudotus asignavimus, skirtus elektros energijai, transporto išlaikymui, komandiruotėms, vandentiekiiui ir kanalizacijai, panaudojo šildymui, kitoms prekėms įsigyti, ryšių paslaugoms ir kitoms išlaidoms;

2. Kupiškio PGT nepanaudotus asignavimus, skirtus komandiruotėms, transporto išlaikymo išlaidoms, panaudojo elektros energijos, vandentiekio ir kanalizacijos išlaidoms bei kitoms prekėms įsigyti;

3. Pakruojo PGT nepanaudotus asignavimus, skirtus komandiruotėms, vandentiekio ir kanalizacijos išlaidoms, panaudojo šildymui, kitoms prekėms įsigyti;

4. Pasvalio PGT nepanaudotus asignavimus, skirtus komandiruotėms, ryšių paslaugoms, spaudiniams įsigyti, panaudojo elektros energijos, kitoms prekėms įsigyti;

5. Radviliškio PGT nepanaudotus asignavimus, skirtus šildymo, ryšių, spaudinių, komandiruočių išlaidoms, panaudojo transportui išlaikyti ir kitoms prekėms įsigyti;

6. Vilniaus raj. PGT nepanaudotus asignavimus, skirtus elektros energijos, ryšių paslaugų, aprangos ir patalynės, spaudinių, vandentiekio ir kanalizacijos išlaidoms, panaudojo transportui išlaikyti, kitoms prekėms įsigyti, ilgalaikio materialiojo turto remontui;

7. Kauno raj. PGT nepanaudotus asignavimus, skirtus įnašams socialiniam draudimui, šildymui, ryšių paslaugoms, aprangai ir patalynei, komandiruotėms ir kitoms išlaidoms, panaudojo elektros energijos, transporto išlaikymo, kitų prekių bei ilgalaikio materialiojo turto remonto išlaidoms;

8. Kaišiadorių PGT nepanaudotus asignavimus, skirtus šildymui, aprangai ir patalynei, komandiruotėms, vandentiekiiui ir kanalizacijai ir kitoms išlaidoms, panaudojo elektros energijos, ryšių paslaugoms, transporto išlaikymui, kitų išlaidų bei ilgalaikio materialiojo turto remonto išlaidoms;

9. Zarasų PGT nepanaudotus asignavimus, skirtus šildymo, elektros energijos, komandiruočių ir vandentiekio ir kanalizacijos išlaidoms, panaudojo įnašams socialiniam draudimui, transportui išlaikyti;

10. Ignalinos PGT nepanaudotus asignavimus, skirtus komandiruotėms, panaudojo elektros energijai, ryšių paslaugoms ir kitoms prekėms.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas, nesilaikydamas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2000m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 352 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos, apskaitos registruose neteisingai apskaitė ir finansinėje atskaitomybės Biudžeto sąmatos įvykdymo 2004 m. sausio 1 d. apyskaitoje (forma Nr. 2) neteisingai atvaizdavo kasines ir faktines išlaidas pagal ekonominės klasifikacijos kodus. Kasinės išlaidos padidintos šiuose ekonominės klasifikacijos koduose: ryšių paslaugos - 12466,93 Lt, transporto išlaikymas – 2750,0 Lt, apranga ir patalynė – 1290,0 Lt, komandiruotės – 3286,83 Lt, ilgalaikio materialiojo turto remontas – 229,76 Lt, kvalifikacijos kėlimas – 3740,0 Lt, įnašai socialiniam draudimui – 11104,4 Lt, ilgalaikio turto įsigijimas – 545,77 Lt, iš viso – 35413,69 Lt kitų kodų išlaidų sąskaita. Kasinės išlaidos sumažintos šiuose ekonominės klasifikacijos koduose: kitos prekės – 30551,46 Lt, kitos išlaidos - 4804,40 Lt, spaudiniai – 57,83 Lt, iš viso 35413,69 Lt. Faktinės išlaidos padidintos šiuose ekonominės klasifikacijos koduose: transporto išlaikymas – 504,03 Lt, apranga ir patalynė – 555,0 Lt, komandiruotės – 86,83 Lt, kvalifikacijos kėlimas – 3088,0 Lt, įnašai socialiniam draudimui – 735,40 Lt, ilgalaikio turto įsigijimas – 445,95 Lt, iš viso – 5415,21 Lt kitų kodų išlaidų sąskaita.

Faktinės išlaidos sumažintos šiuose ekonominės klasifikacijos koduose: kitos prekės – 459,96 Lt ilgalaikio materialiojo turto remontas – 420,17 Lt, kitos išlaidos - 4477,25 Lt, spaudiniai – 57,83 Lt, iš viso 5415,21 Lt.

Ugniagesių gelbėtojų mokykla nesilaikė finansų ministro 2000 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 352 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos ir Biudžeto sąmatos įvykdymo 2004 m. sausio 1 d. apyskaitoje 38648,94 Lt išlaidų aprangai parodė 25574,77 Lt kitų prekių išlaidose ir 13074,17 Lt - kitose išlaidose. Taip pat į darbo užmokesčio išlaidas įskaičiavo 3640,00 Lt neetatinių darbuotojų, kurie atliko įvairius darbus pagal vienkartinę sutartį, užmokestį.

Taigi Ugniagesių gelbėtojų mokykla nesilaikė Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str. 5 dalies nuostatų ir panaudojo asignavimus ne pagal asignavimų valdytojo patvirtintą išlaidų sąmatą.

Audito metu nustatyta, kad Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitoje (Forma Nr. 2) nurodytos kasinės išlaidos pagal atskirus ekonominės klasifikacijos kodus viršijo patikslintą ataskaitinio laikotarpio asignavimų planą: įnašams socialiniam draudimui - 24,4 tūkst. Lt, elektros energijai - 1,2 tūkst. Lt, transporto išlaikymui - 18,5 tūkst. Lt, kitoms prekėms - 34,6 tūkst. Lt bei ilgalaikio materialiojo turto remontui - 8,7 tūkst. Lt. Liko nepanaudota: darbo užmokesčiui - 66,1 tūkst. Lt, medikamentams - 9,0 tūkst. Lt, šildymui - 11,6 tūkst. Lt, ryšių paslaugoms - 19,9 tūkst. Lt, aprangai ir patalynei - 16,9 tūkst. Lt, spaudiniams - 10,7 tūkst. Lt, komandiruotėms - 48,0 tūkst. Lt, vandentiekiiui ir kanalizacijai - 15,1 tūkst. Lt, kvalifikacijos kėlimui - 25,9 tūkst. Lt, kitoms išlaidoms - 49,9 tūkst. Lt ir kitai paramai - 0,2 tūkst. Lt skirtų asignavimų.

Pagal 1.2 programos “Šalies priešgaisrinė sauga ir gelbėjimo darbai“ suvestinę apyskaitą kasinės išlaidos viršijo patikslintą ataskaitinio laikotarpio asignavimų planą įnašams socialiniam draudimui - 26,6 tūkst. Lt, elektros energijai - 8,3 tūkst. Lt, transporto išlaikymui - 23,9, kitoms prekėms - 37,2 tūkst. Lt bei ilgalaikio materialiojo turto remontui - 8,7 tūkst. Lt išlaidos, o liko nepanaudoti asignavimai: darbo užmokesčiui - 43,7 tūkst. Lt, šildymui - 5,9 tūkst. Lt, ryšių paslaugoms - 6,9 tūkst. Lt, aprangai ir patalynei - 10,7 tūkst. Lt, spaudiniams - 2,0 tūkst. Lt, komandiruotėms - 24,0 tūkst. Lt, vandentiekis ir kanalizacija - 10,3 tūkst. Lt, kitoms išlaidoms - 1,4 tūkst. Lt ir kitai paramai - 0,2 tūkst. Lt.

Taip pat pagal Specialiosios svarbių objektų apsaugos programos suvestinę apyskaitą ir Specialiosios paslaugų teikimo ir mokymo programos apyskaitą vienu ekonominių klasifikacijos kodų išlaidos viršytos, o kitų ekonominių klasifikacijos kodų asignavimai liko nepanaudoti.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento vadovas kaip asignavimų valdytojas ne visais atvejais pasinaudojo Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 6 str. ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 91 p. suteikta teisė biudžetinais metais keisti jo vadovaujamų įstaigų biudžeto asignavimų pagal ekonominę klasifikaciją paskirti, neviršijant tam tikrai programai ir funkcijai bendrųjų asignavimų paprastosioms išlaidoms sumų, apie tai informuojant Finansų ministeriją.

Kupiškio PGT viršininko 2003 m. spalio-gruodžio įsakymais buvo skirta 16527,2 Lt vienkartinių išmokų, ir tuo buvo pažeista Lietuvos Respublikos 2003 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 15 str. 3 d., kuri numato, kad sutaupyti asignavimų paprastosioms išlaidoms sumomis pirmiausia turėjo būti dengiamas kreditorinis įsiskolinimas. Kupiškio PGT kreditorinis įsiskolinimas 2004 m. sausio 1 d. sudarė 21,9 tūkst. Lt, iš jo darbo užmokestis – 14,8 tūkst. Lt, įnašai socialiniam draudimui – 7,1 tūkst. Lt.

Radviliškio PGT nesilaikė Buhalterinės apskaitos įstatymo 12 str. 1 d. reikalavimų, nes ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto judėjimo 2003 metų apyskaitoje parodė neįvykusias ir apskaitos dokumentais nepagrįstas ilgalaikio turto gavimo ir nurašymo ūkines operacijas, viso už 8149 Lt.

Radviliškio PGT iki 2003 m. rugsėjo, nesilaikydama Darbo kodekso 193 straipsnio, darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, neapskaičiavo ir neišmokėjo 334 Lt priemokų už darbą naktį.

Kupiškio PGT, nesilaikydama finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymo Nr.70 patvirtintos Tvarkos 303 ir 306 punktų nuostatų, žemės sklypą, esantį Ugniagesių g.2, Kupiškyje, naudojamą pagal nuomos sutartį neištraukė į apskaitą ir neparodė Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanso užbalansinėje sąskaitoje.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 7 straipsnio 3 punkto reikalavimais, asignavimų valdytojai įstatymų nustatyta tvarka atsako už savo vadovaujamų ir pavaldžių įstaigų finansinės atskaitomybės rengimą bei pateikimą pagal įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus Kazys Zulonas (asignavimų valdytojas) nevisiškai užtikrino savo ir jam pavaldžių įstaigų teisingos finansinės atskaitomybės už 2003 metus sudarymą.

PASTEBĖJIMAI

Atliekant auditą nustatyti atvejai, kai Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas ir jam pavaldžios įstaigos nesilaikė finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu

Nr.70 patvirtintos Tvarkos 303 ir 304 punktų nuostatų ir pagal panaudos sutartis naudojamų žemės sklypų neįtraukė į apskaitą užbalansinėje sąskaitoje:

Kauno raj. PGT žemės sklypo, esančio S. Lozoraičio g., Garliavoje (0,4676 ha);

Kaišiadorių PGT žemės sklypų, esančių Gedimino g. 64, Kaišiadoryse (0,3173 ha), ir Viensodyje, Žiežmariuose (0,0296 ha);

Jonavos PGT žemės sklypų, esančių Kauno g., Jonavoje (0,1779 ha), ir Ruklos mst., Ruklos sen., Jonavos raj. (1537 kv. m.);

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas 38 žemės sklypų.

Auditorių siūlymu, žemė įtraukta į apskaitą pagal finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr.70 patvirtintos Tvarkos 303 ir 304 punktų reikalavimus.

Žemės sklypais, nesudariusios panaudos sutarčių dėl valstybinės žemės naudojimo, naudojami šios Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui pavaldžios įstaigos:

Kupiškio PGT žemės sklypu, esančiu Slavinčiškio g.14;

Pakruojo PGT žemės sklypais, esančiais Laisvės 10 ir Vienybės 3A;

Pasvalio PGT žemės sklypais, esančiais Joniškėlio g.12 ir Vilniaus g.16;

Vilniaus raj. PGT žemės sklypu, esančiu Švenčionių g. 65A, Nemenčinės m;

Kauno raj. PGT žemės sklypais, esančiais Pušyno g. 9, Kulautuvoje, ir Ramybės g. 2, Vilkiyoje.

Ugniagesių gelbėtojų mokykloje iš Specialiajai paslaugų teikimo ir mokymo programai 2003 metams skirtų 771,3 tūkst. Lt, 163,0 tūkst. Lt sudarė praėjusių metų likutis. 2003 metais liko nepanaudota 179,3 tūkst. Lt gautų asignavimų, o iš 32,7 tūkst. Lt gautų darbo užmokesčiui skirtų asignavimų liko nepanaudota 17,2 tūkst. Lt.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamente naudojamų vidaus kontrolės procedūrų visuma iš esmės užtikrina turto apsaugą, informacijos ir ataskaitų patikimumą ir išsamumą, sutartinių ir kitų įsipareigojimų laikymąsi bei su tuo susijusių rizikos veiksnių valdymą, tačiau nustatyti pažeidimai rodo, kad nustatytų vidaus kontrolės procedūrų nepakanka, tikrinant ir įvertinant ūkines operacijas, rengiant Specialiosios paslaugų teikimo ir mokymo programos išlaidų sąmatos projektą ir naudojant gautus asignavimus. Pastebėta, kad audito metu Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento administracija geranoriškai reagavo į auditorės pastabas ir pasiūlymus dėl vidaus kontrolės sistemos gerinimo.

Atsižvelgdami į išdėstytus dalykus, rekomenduojame:

1. Sustiprinti finansų kontrolės procedūras, kurios užtikrintų teisingą Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento ir jam pavaldžių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkymą bei teisingų duomenų finansinėse ataskaitose pateikimą;

2. Sustiprinti vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą pagal patvirtintas išlaidų sąmatas.

Finansinio audito 3-iojo departamento
direktorius

Vytautas Budriūnas

Vyresnioji valstybinė auditorė

Vida Mockevičienė

Susipažinau

Direktorius

Kazys Zulonas

Finansų skyriaus viršininkas

Ernestas Subačius